

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Teoria i praktyka dyplomacji**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-TIPD-12Wsch2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny
4. Kierunek studiów: wschodoznawstwo
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): II stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **I SUM**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30 h W**
9. Liczba punktów ECTS: **4**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
Agnieszka Smółczyńska – Wiechetek, doktor, agnsmo4@amu.edu.pl
Piotr Oleksy, doktor, p.oleksy@amu.edu.pl
Krzysztof Fedorowicz, prof. UAM dr hab., fedorow@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Celem kształcenia jest przekazanie wiedzy teoretycznej i praktycznej niezbędnej do swobodnego poruszania się w dyplomatycznym środowisku międzynarodowym. Informacji z zakresu teorii i praktyki dyplomacji polskiej oraz europejskiej w XX stuleciu, a także praktyczna nauka uwarunkowań pracy dyplomaty, historii dyplomacji, ram prawnych, techniki pracy dyplomatycznej ze szczególnym uwzględnieniem:

- a/ metod analizy krajowych i obcych aktów prawnych i dokumentów politycznych,
- b/ sporządzania dokumentów międzynarodowych,
- c/ przygotowywanie oficjalnych wystąpień międzynarodowych,
- d/ przygotowania oficjalnych spotkań międzynarodowych
- e/podstawowymi zasadami organizacji służby zagranicznej w kraju i w wybranych państwach
- f/ międzynarodowego obrotu prawnego i politycznego..

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Podstawowa znajomość prawa międzynarodowego publicznego,
Podstawowa znajomość prawa dyplomatycznego i konsularnego

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
TPD_1	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu pojęcia protokołu dyplomatycznego i jego znaczenia w relacjach międzynarodowych jak i państwowych	K_W02
TPD_2	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu nauk prawnych oraz wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych w Europie Wschodniej i Azji	K_W05
TPD_3	Przygotować różne rodzaje korespondencji dyplomatycznej: Nota, Clarin, depesza	K_U03
TPD_4	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	K_U07

TPD_5	Potrafi przygotować zorganizowanie uroczystości związanych z ceremoniałem państwowym oraz przygotować tezy do rozmów na spotkania na wysokim szczeblu. Zna znaczenie precedencji w stosunkach międzynarodowych i wewnętrznych	K_K02, K_K04
TPD_6	Potrafi określić rodzaje wizyt i delegacji oraz zna zasady doboru stroju w zależności od okazji	K_K06

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
1. Główne pojęcia: stosunki międzynarodowe, polityka zagraniczna, dyplomacja, służba zagraniczna, służba cywilna. Pojęcie dyplomacji i jej elementy składowe; Polityczne uwarunkowania rozwoju dyplomacji; Dyplomacja gospodarcza; Prawo dyplomatyczne i obyczaj międzynarodowy; Dyplomatyczne sposoby rozwiązywania sporów międzynarodowych;	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4 TPD_5 TPD_6
2. Historyczny rozwój form protokołu dyplomatycznego - 1. Starożytność; 2. Średniowiecze; 3. Czasy nowożytne; 4. Kongres wiedeński; 5. Dyplomacja papieska. 6. Historia dyplomacji polskiej; Dyplomacja w warunkach braku niezależności: Polska 1939 – 1989. 7. Dyplomacja organizacji i konferencji międzynarodowych.	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4 TPD_5 TPD_6
3. Modele dyplomacji i ich zależność od ustroju państwa, jego celów polityki zagranicznej i wewnętrznej. Ich wpływ na zawierane umowy i porozumienia. Praktyka dyplomatyczna i praktyka konsularna. Ewolucja współczesnej dyplomacji - ewolucja struktur organizacyjnych dyplomacji - ministerstwa, misje, nieformalne struktury, ewolucja funkcji). Konsekwencje braku stosunków dyplomatycznych i konsularnych.	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4 TPD_5 TPD_6
4. Zakres obowiązków dyplomaty; Cechy dyplomaty; Kontakty dyplomatyczne i zasady prowadzenia rozmów; Klasy dyptomatów; Język dyplomatyczny, Analiza dokumentów dyplomatycznych	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4 TPD_5 TPD_6
5. Służba zagraniczna RP - Prezydent i Rada Ministrów; Ministerstwo Spraw Zagranicznych; Rodzaje przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych; Zakres obowiązków i organizacja wewnętrzna misji, Stopnie dyplomatyczne; 6. Konsul honorowy	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4
6. Procedury i ceremonial dyplomatyczny (Precedencja, Ceremoniały; Mianowanie i odwołanie szefa i członków personelu dyplomatycznego misji; Wizyty oficjalne dyplomaty; Organizacja oficjalnej wizyty delegacji zagranicznej, Protokół konferencji międzynarodowej, . Flaga, godło, hymn i ich ochrona	TPD_3 TPD_4 TPD_7 TPD_8
7. Przywileje i immunitety dyplomatyczne (Istota i teoretyczne podstawy i zasady preferencyjnego traktowania dyptomatów; 2. Istota i zakres przywilejów i immunitetów; 3. Status misji dyplomatycznej; 4. Swoboda komunikowania się 5. Poszanowanie ustaw i przepisów państwa przyjmującego 6. Zwyczajowe rozszerzenie zakresu osobowego przywilejów i immunitetów;	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4 TPD_6
8. Korespondencja dyplomatyczna (Ogólne zasady korespondencji;. Bilety wizytowe, Zaproszenia; Elementy formalne pisma dyplomatycznego; Rodzaje pism dyplomatycznych; 6. Formy korespondencji urzędowej w służbie zagranicznej; Pojęcie korespondencji dyplomatycznej; Podmioty korespondencji dyplomatycznej Przedmiot korespondencji dyplomatycznej, . Formy i styl korespondencji dyplomatyczne; Netykieta dyplomatyczna;	TPD_3 TPD_6
9. Przyjęcia jako forma pracy dyplomatycznej, . (Etykieta dyplomatyczna i ubiór dyplomaty. Rola i zasady organizacji przyjęć; Rodzaje przyjęć i ich typowy przebieg; Aranżacja stołu, menu i kolejność dań; Napoje; Podawanie do stołu; Podstawowe zasady zachowania przy stole)	TPD_3 TPD_6
10. Dyplomacja publiczna . Historia w dyplomacji publicznej, formy	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4
11. Sofft power - brending państw (marka POLSKA), kierunki promocji państw (na przykładzie Polski);	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4
Nowe oblicza dyplomacji „Dyplomacja” aktorów transnarodowych , aktorów subpaństwowych, „ Dyplomacja” korporacji transnarodowych, dyplomacja organizacji pozarządowych, dyplomacja miast	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4
12. Dyplomacja Unii Europejskiej Polityka Unia Europejskiej wobec Federacji Rosyjskiej a interesy Polski 1991 – 2014	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4
13. Aktywność dyplomacji USA wobec państw członkowskich Unii Europejskiej w	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4

latach 2009–2013	TPD_5 TPD_6
14. Dyplomacja na usługach polityki czy w jej służbie? Praktyczne zastosowanie dyplomacji w budowaniu współczesnych stosunków dyplomatycznych: Polska – Białoruś, Polska - Rosja.	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4 TPD_6
15. Rola współpracy kulturalnej i naukowej we współpracy międzynarodowej. Przykład: Polska – Obwód Kaliningradzki FR, Republika Białoruś.	TPD_1 TPD_2 TPD_3 TPD_4 TPD_6

5. Zalecana literatura:

1. T. Orłowski, Protokół dyplomatyczny, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych. Warszawa 2010.
2. E. Pietkiewicz, Protokół dyplomatyczny, Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Warszawa 1998.
3. Julian Sutor, Korespondencja dyplomatyczna, Warszawa 2004.
4. B. Surmacz, Ewolucja współczesnej dyplomacji, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015.
5. B. Ociepka, Miękka siła i dyplomacja publiczna Polski, Scholar 2013.
6. Ociepka, Historia w dyplomacji publicznej, Scholar 2015.
7. A.W. Bortnowski, Współczesny protokół dyplomatyczny savoir vivre i ceremoniał w praktyce, Toruń 2010.
8. Michał Dahl, Aktywność dyplomacji USA wobec państw członkowskich Unii Europejskiej w latach 2009–2013, Toruń 2019

Uzupełniająca:

1. Barcz J., Urzędnik i biznesmen w środowisku międzynarodowym. Wybrane aspekty pragmatyki zawodowej, Warszawa 2002
2. Kukułka J., Organizacja polskiej służby zagranicznej w latach 1944-1989 (w:) Stosunki Międzynarodowe nr 1-2/2000, s. 109-122
3. Kuźniar R., Czynniki etyczne w stosunkach międzynarodowych, Sprawy Międzynarodowe 1990/1
4. Orłowski T., Miejsce dyplomacji w strukturze stosunków międzynarodowych końca XX wieku. Studia i Materiały – Polska Fundacja Stosunków Międzynarodowych, Warszawa 1998
5. Orłowski T., Protokół dyplomatyczny. Ceremoniał i etykieta – Akademia Dyplomatyczna Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Warszawa 2010
6. S. Miłosz, Dyplomacja współczesna i protokół dyplomatyczny: teoria i praktyka, Warszawa 2011.
7. H. Kissinger, Dyplomacja, Philip Wilson, Warszawa 1996.
8. G.R. Berridge, Marice Kenes-Soper and T.G. Otte, Diplomatic Theory from Machiavelli to Kissinger, PALGRAVE 2001.

uzupełniają

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	TPD _1	TPD _2	TPD _3	TPD _4	TPD _5	TPD _6
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30 wykład
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	40
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		100
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		4

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): wysoce precyzyjne formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących teorii dyplomacji i jej praktyki w regionie, w pełni wyczerpująca analiza krytyczna problemów związanych z polityką zagraniczną zależności politycznych wynikających ze specyfiki elit politycznych regionu, będąca wysoce świadomą refleksją w znakomitym języku naukowym.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo sprawne formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących teorii dyplomacji i jej praktyki w regionie, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych wydarzeń praktyk dyplomatycznych państw regionu, zależności politycznych wynikających ze specyfiki elit politycznych regionu.

dobry (db; 4,0): sprawne formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących teorii dyplomacji i jej praktyki w regionie, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych praktyk dyplomatycznych, poprawna analiza krytyczna problemów związanych z polityką zagraniczną państw regionu.

dostateczny plus (+dst; 3,5): formułowanie w mowie i na piśmie podstawowych problemów dotyczących teorii dyplomacji i jej praktyki w regionie, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych praktyk dyplomatycznych, poprawna analiza problemów związanych z polityką zagraniczną państw regionu,

dostateczny (dst; 3,0): podjęcie próby formułowania w mowie i na piśmie formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących teorii dyplomacji i jej praktyki w regionie umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych praktyk dyplomatycznych, poprawna analiza krytyczna problemów związanych z polityką zagraniczną państw regionu,

niedostateczny (ndst; 2,0): nieumiejętność formułowania w mowie i na formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących teorii dyplomacji i jej praktyki w regionie.

Pytania egzaminacyjne:
Trzy losowo do wyboru

1. Pojęcie protokołu dyplomatycznego
2. Źródła i historia protokołu dyplomatycznego
3. Kongres wiedeński i powstanie
4. Protokołu Dyplomatycznego Organizacja Protokołu Dyplomatycznego
5. Protokół dyplomatyczny w tradycji polskiej
6. Współczesny polski Protokół Dyplomatyczny
7. Przedstawicielstwo dyplomatyczne
8. Stałe misje dyplomatyczne
9. Rangi szefów misji dyplomatycznych.
10. Ambasador
11. Akredytacja (uwierzytelnienie) ambasadora.
12. Ceremonia złożenia listów uwierzytelniających
13. Inni szefowie stałych misji dyplomatycznych
14. Personel dyplomatyczny misji
15. Pojęcie precedencji.
16. Precedencja najwyższych godności w państwie
17. Precedencja w korpusie dyplomatycznym.
18. Specyfika protokolarna organizacji międzynarodowych
19. Stałe przedstawicielstwa dyplomatyczne przy organizacjach międzynarodowych oraz misje tych organizacji
20. Precedencja państw w organizacjach międzynarodowych
21. Ceremonie państwowe.
22. Organizacja uroczystości publicznej
23. Ordery i odznaczenia
24. Zasadnicze części listu oficjalnego, służbowego i prywatnego
25. Wstępne i końcowe zwroty grzecznościowe
26. Netykieta, *netiquette*
27. Zakres korespondencji dyplomatycznej
28. Forma i styl korespondencji dyplomatycznej
29. Pisma ceremonialne w korespondencji dyplomatycznej
30. Pisma okazjonalne w korespondencji dyplomatycznej
31. Noty dyplomatyczne
32. Pełnomocnictwa
33. Doręczanie pism dyplomatycznych
34. Przesyłanie pism dyplomatycznych
35. Postępowanie po otrzymaniu pisma dyplomatycznego
36. Przyjęcie pisma dyplomatycznego
37. Odrzucenie pisma dyplomatycznego
38. Zwrot pisma dyplomatycznego
39. Nieprzyjęcie pisma (noty) dyplomatycznego
40. Zignorowanie otrzymanego pisma
41. Znaczenie wizyt w stosunkach międzynarodowych Typy wizyt
42. Przygotowanie i przebieg wizyty zagranicznej
43. Nieformalne powitanie
44. Znaczenie przyjęć w dyplomacji. Wstępne przygotowanie przyjęci przyjęć
45. Definiowanie dyplomacji publicznej jako narzędzia miękkiej siły
46. Pozycja międzynarodowa państwa: zasoby siły twardej i miękkiej .
47. Dyplomacja publiczna i branding – marka państwa
48. Branding regionów (województw) i miast .
49. Dyplomacja publiczna w polskiej polityce zagranicznej: polski model zarządzania zasobami miękkiej siły
50. Media jako zasób miękkiej siły i ich rola w dyplomacji publicznej: nadawanie za granicę.
51. Idea wspólnego dziedzictwa kulturowego i historycznego... jako filar unijnej dyplomacji publicznej
52. Społeczeństwo obywatelskie w początkach polskiej pomocy rozwojowej... a kształtowanie się dyplomacji publicznej